

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه عملیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

حوزه علمیه نرجسیه (سلام الله علیها)

شهرستان سیرجان

تحقیق ۱

موضوع

نقش قصه گویی بر کاهش اختلالات رفتاری کودک

استاد راهنما

سرکارخانم مهدیه پور جهانشاهی

محققین:

مریم خدابخش، فاطمه خضری، سمیرا صادقی

پایه سوم

تقدیر و تشکر

با تقدیر و تشکر شایسته از استاد فرهیخته و فرزانه سرکارخانم مهدیه پور جهانشاهی که با نکته‌های دلاویز و گفته‌های بلند، صحیفه‌های سخن را علم پرور نمود و همواره راهنما و راه گشای نگارنده بوده است.

معلمان مقامت ز عرش برتر باد همیشه توسن اندیشه‌ات مظفر باد

تقدیم به :

پیشگاه پاک و زلال شاهزاده علی اصغر
(علیه السلام)

چکیده

برای اینکه یک قصه بتواند توجه کودک را جلب کند، باید او را سرگرم سازد. اما برای غنی سازی زندگی کودک، قصه باید علاوه بر سرگرم سازی، تخیل او را نیز افزایش داده و به او کمک کند تا فهم و درک خود را بالا ببرد. علاوه بر این با نگرانی ها و آرزوهای کودک هماهنگ شود تا او بتواند به مشکلات خود پی برده و راه حل هایی برای مسائلی که او را پریشان می سازد عرضه کند .

از آنجایی که که ایجاد تغییرات در رفتار های افراد به ویژه کودکان به طور مستقیم همواره آسان نیست، ولی می توان از راه قصه درمانی به این هدف دست یافت . از این رو به ارزش و اهمیت قصه پی برده میشود . در فرآیند قصه درمانی مشکلات کودک برونی شده، چگونگی تاثیر مشکل بر زندگی او و همچنین چگونگی تاثیر خود کودک بر مشکلات، به تصویر کشیده میشود.

کودکان دارای نیازهای ویژه ای به دلیل محدودیت هایی که در کارکردهای شناختی - هیجانی و رفتاری دارند، نمی توانند به طور موثر از راه آموزش ها یا روش های درمانی مستقیم بهره گیرند . از این رو بکار گیری فنون غیر مستقیم، مانند قصه گویی می تواند به گونه ای اثر بخش، کاستی های آنها را جبران نماید.

این مطالب نخست به منظور دستیابی به اهداف زیر صورت گرفت:

۱- تاثیر قصه گویی بر کاهش علائم اختلال کمبود توجه/بیش فعالی

۲- تاثیر قصه گویی بر کاهش نشانه های اختلال سلوک در کودکان

۳- تاثیر قصه گویی بر کاهش نشانه های لجبازی نافرمانی

۴-۱-۱- جلب توجه

اگر به کودکی که زیاد حرف می زند توجه نکنید مجبور به دروغ گویی می شود. کودک به طور فطری نیاز به توجه دارد و گاهی برای جلب توجه دروغ می گوید.

۴-۱-۲- ترس از تنبیه

اگر کودک از تنبیه بدنی در امان باشد دروغ نمی گوید. اگر او بداند در صورت ارتکاب خلاف و عمل نا پسند والدین یا معلمان او را تنبیه نمی کنند بلکه به او آگاهی می دهند حقیقت را خواهد گفت.

۴-۱-۳- محیط

دروغگویی خود پدر و مادر یا اعضای خانواده کودک را دروغ گو می کند. البته محیط منحصر به خانه نیست و ممکن است دروغگویی از مدرسه - محله - خانه نزدیکان و به کودک منتقل شود بنابراین باید محیط را اصلاح کرد.

۴-۱-۴- انتقام جویی

کودک گاهی دروغ میگوید تا از دیگری انتقام بگیرد مثلاً شهرام بهرام را کتک میزند و چون بهرام توان مقابله با برادرش را ندارد او را نزد پدر خطاکار معرفی می کند تا پدر او را توبیخ و تنبیه کند. بنابراین باید به کودک در سانساف بدهیم یعنی بگوییم که پسندیده نیست برای انتقام از دیگری به دروغ متوسل شد. (همان منبع)

((چوپان دروغگو)) گروه سنی ۷-۱۰ سال

در یک دهکده کوهستانی پسری از گوسفندان مراقبت میکرد. یک روز صبح که حوصله اش سر رفته بود فکری به ذهنش رسید. رفت بالای تپه فریاد زد: گرگ گرگ! همه اهالی روستا برای کمک به او آمدند روی تپه و وقتی دیدند خبری از گرگ نیست و چوپان به اونها دروغ گفت خیلی عصبانی شدند و غرغرکنان برگشتند اما چوپان اونهارو مسخره میکرد و می خندید. ۱ ماه بعد چوپان همین کارش را تکرار کرد. این بار اهالی روستا وقتی دیدند دوباره گول خورده اند گفتند: مطمئن باش این آخرین باری است که مارا دست می اندازی!

۱ماه دیگر گذشت و اوج تابستان بود هوا خیلی گرم . چوپان حسابی خسته شده بود ناگهان چیز سیاهی به چشمش خورد و فهمید یک گرگ دارد به طرف گله می آید. سریع رفت بالای تپه و داد زد گرگ گرگ کمک کنید. اما هیچ کس به او اعتنایی نکرد . گرگ آمد یک از گوسفندان را گرفت . پسرک دوباره با داد و فریاد روستایی هارا برای کمک خبر کرد اما آنها می گفتند محلش نگذارید او دوباره می خواهد کلک بزند!عاقبت گرگ همه گوسفندها را درید پسرک چوپان جز نگاه کردن نتوانست کاری بکند.(آرتور روشن - قصه گویی - ص ۱۸۲)

بحث و نتیجه گیری

پژوهش های حاضر به منظور بررسی نقش قصه گویی بر کاهش اختلالات رفتاری در کودکان انجام گرفت . یافته های این پژوهش که با روش کتابخانه ای-توصیفی جمع آوری شده است همگی نشان می دهند که می توان با استفاده از روش قصه گویی بر خی از مشکلات رفتاری کودک را تا حد بالایی کاهش داد.

نتایج پژوهش های پیشین نیز که به صورت تجربی-آزمایشی بوده اند همگی با یکدیگر تطابق داشته و بر اثربخش بودن این روش بر کاهش اختلالات رفتاری تاکید دارند .

بنابراین روش قصه گویی می تواند به عنوان ابزاری برای درمان یا کاهش برخی اختلالات رفتاری کودک مورد استفاده والدین - مراکزآموزشی - مهد کودک ها - دبستان ها و سایر مراکزی که با کودکان سر و کار دارند به طور موثر مورد استفاده قرار گیرد .

منابع

- ۱-روشن -آرتور مترجمان:بهزاد یزدانی - مژگان عمادی قصه گویی - چگونه از داستان برای کمک به کودکان در رفع مشکلات زندگی بهره ببریم تهران - انتشارات جوانه رشد ۱۳۸۵
- ۲-دی وی-گراهام مترجم: مهدی گنجی ویراستار: حمزه گنجی آسیب شناسی روانی -تحقیق - سنجش و درمان در روان شناسی بالینی(جلد دوم) تهران -انتشارات ساوالان - چاپ اول ۱۳۸۹

۳-ژیان باقری- معصومه ویراستار:معصومه ژیان باقری کاربرد N. برای کودکان -داستان

خوانی نوین تهران-انتشارات بوستان چاپ اول ۱۳۹۲

۴-غفاری-سعید ویراستار:علمی:سوری مرتضایی فر ویراستار:عباس گیلوری گامی در ادبیات

کودکان و نوجوانان انتشارات:دبیزش نوبت چاپ:اول،بهار ۱۳۷۹

۵-مک نامارا-باری ای و مک نامارا -فرانسیس جی مترجم:فریبا مقدم ویراستار:علیرضا حاتم

کلید های پرورش کودکان مبتلا به اختلال کمبود توجه تهران- انتشارات صابرین - کتاب های دانه ۱۳۸۶

۶-نیکو خلق- امیر نابهنجاری رفتاری و روانی در کودکان و نوجوانان و روش های اصلاح و درمان آن

مشهد- انتشارات دستور -چاپ اول ۱۳۹۱

۷-نجاتی - حسین روان شناسی کودک - حرکت تلاش تکاپو- چگونگی رفتار با کودکان تهران-انتشارات بیکران - چاپ دوازدهم ۱۳۹۱

۸-هربرت -مارتین مترجم: مهرداد فیروز بخت روان شناسی بالینی کودک - یادگیری اجتماعی رشد رفتار

تهران -انتشارات رسا- چاپ دوم ۱۳۸۷

۹-هنسل -جیمز و دموور -لیزا مترجمان: سید مهدی طباطبائی وکیلی - سعید قره آغاجی تشخیص و درمان اختلال های دوران رشد تبریز - انتشارات هنر اول -چاپ اول ۱۳۸۸

۱۰- ماهنامه کودک شماره ۱۴۲ -اردیبهش ماه ۱۳۹۷

۱۱- ماهنامه کودک شماره ۱۲۵

